

12. jul. 1846

FAKTA

Dato:
12. jul. 1846

Sidetal:
Dagbog G, side 112-114

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19998

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
268-270; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 476-477

TRANSSKRIFTION

Amsterdam 12 July 1846.

Jeg var atter i Dyre-Haven fra 10-3, tegnede noget og saae meget, det morer mig usigeligt at see disse fremmede Skabninger, fra de nobleste Former i Tigre og Løven til de sørgelige plumpe i Iisbjørnen, at høre Løvens Brøl og smaae Dyr Klynken, at udmale mig deres Hjem og deres Liv i Stepper og Urskove. En af Vogterne kom til mig og sagde: jeg var vist Maler, da jeg saa tit kom; og da han hørte jeg var dansk, sagde han: at det var han med. En kummerlig Historie har han vist; han var som ung Husarofficeer deserteret i 1826 for en Duel, havde i Hamborg solgt Hesten, havde været Ritmester i Polen, tjent under Clepizcky ved Ostrolencka, havde senere været Tolk hos en Greve i Holland og var nu Oppasser ved de vilde Dyr i Amsterdam. Hans Navn var: von Oldenburg¹, han var beslægtet med Cavaleriofficeren, som blev gift med en Frøken Sehested. Det er underligt, alt Spor af en saadan bedre Fortid var veget for et raat Charlatan- •113• væsen, og som han der sad paa Skranken og fortalte sin Historie idet han idelig slog med den flade Haand paa Bommen, vilde jeg troet, at han var voxet op i en eller anden omvankende Gjøglertrop. Han forærede mig to Pinde af Pindsvinet, men frabad sig mit Tilbud at bringe Underretning fra ham til hans Moder, som endnu lever i Slangerup. Han talte endnu temmelig taaleligt dansk, skjøndt det var med tydsk Accent og blandet med tydske Ord. See, han har ogsaa været en Moders Glæde! – I Aften vilde jeg have en Fornøielse, tog min Tegnebog og gik ned i Gaarden hvor jeg snart fik alle Børnene om mig, viiste dem Billeder og klippede Dyr til dem; en lille Dreng fik en Hund, som han bandt en Traad i at den ikke skulde løbe bort. Det falder mig ind: jeg har hørt Kunstnere sige, "det er kun gjort for Folk, som ikke forstaa dem paa Kunstsager", - det er en Doppelthed i Produktivitet, som jeg ikke har. Om det er for ganske smaae Børn jeg tegner, saa gjør jeg det altid saa godt jeg kan, derfor •114• kan jeg finde mig i, at de rive det itu, men male det over maa de ikke, det gjør mig ondt. Det er en Respect jeg har for Kunsten, der ikke tillader mig med Flid at gjøre noget Slet, om det end i næste Øieblik skal ødelægges, saa har jeg under Udførelsen baade Øvelse og Glæde derved, og det er tit, at jeg har tegnet netop vanskelige Ting, som længe have ligget i min Tanke, for Børn, fordi jeg følte det Mislige i at sætte det i min Skizzebog; stundom kom det der bagefter.

¹ Dyrepasseren von Oldenburg har ikke kunnet identificeres. Hans nævnte slægtning er Georg Ferdinand Oldenburg (1800-1866), der i 1835 var blevet gift med Karen Louise Sehested (1811-1864).

Amsterdam 12 Juli 1846.

Jeg var etter i Dine Klaver fra 10-3, tegned
meget og saa meget, det mere mig isigjeldt
at see disse fremmede Skabninger, fra de mest
beste Former i Tegn og Løven til de singulære
pløkker i Bisbjørnen, at høre Lovens
Brød og mere Dyr Klykken, at ord male
mig deres Kjøm og deres Liv: Stepper og
Urskove. En af Deyterne hern til mig og
sagde: jeg var vist Maler, da jeg saa det Køn;
og da han herte jeg var dansk, sagde han:
at det var han med. En kün merkelig Historie
har han vist; han var som mig plün
officer desertert i 1826 for en Duel, han
so i Hamborg seigt plsten, havde været
Nitmester i Polen, tjent under Clepzig og
ved Ostrolencka, havde senere været
Tolk hos en greve i Holland og var sin
Oppasser ved de wild. Dyr i Amsterdam.
Hans Navn var: von Aldenburg, han
var beslegt med Cavalier officeren, som
blev gift med en Fräken Schested. Det
er underligt, alt for af en saa dan beder
Fortid var veigt for et saut Churlaten

været, og som man der sad paa Skranken
 og fortalte sin Historie i det man i delig sly
 med den flade Flaad paa Bommen, vilde
 jeg troet, at man var vejet op i en eller anden
 omvankende Jøglestrøg. Man forevilde
 mig to Pind af Pindsvinet, men forbad
 sig mit Tilbud at bringe Underretning
 fra ham til hans Moder, som endaa lever
 i Slangerups. Man talte endaa temmelig
 stadeligt Dansk, skjøndt det var med tydske
 Accent og blandet med tydske Ord. See,
 man har ogsaa været en Maders Gæde! -
 4 Aften vilde jeg have en Fortællelse, ty min
 Tegnelig og gik med i Jorden hvor jeg maatte
 fik alle Børene om mig, vist den
 Billeder og skippede. Dig til den, en lille
 Dreng fik en Klud, som han bandt en
 Tråd i at den ikke skulde løbe bort. Det
 kaldte mig ind: jeg har hørt Kunstere sige,
 "Det er kun gjort for Folk, som ikke forstaa
 den paa Kunstsager," - det er en Dapperhed
 i Productivitet, som jeg ikke har. Om det
 er for ganske renne Børn jeg tegner, saa
 gør jeg det altid saa godt jeg kan, derfor

have j finde mig i, at de sive det i sin,
men male det over maa de ikke, det gjer
mig ondt. Det er en Respect j har for Kun-
sten, der ikke tillader mig med Flid at gjore
noget Slet, om det end i meste Qieblik skal
udeleegges, saa har j under Udfoerelsen baade
Ouelo og Gled. Derud, og det er tit, at j har
tegnat met op vanskelige Ting, som længe
have ligget i min Tanke, for Børn, for
di j fakte det Miedige i at sette det i min
Skiggebog; stundom kom det der bagefter.
Amsterdam 13 Julij 46. -

Et Træk, j izeer saae i Dyrer-Klassen faaet j saa
kjent, at j har vil notere det. Der er to dirlige Kon-
quæer, en Klau og en Klun; den første er saa glædelik
og grædig, at Oppasserererne gjorne under Medtækt
skjæde en Fjæl ind for at selle Børn, at Klunnen
kan nyde sin Part ubestkaaret. Det skeete i alle izeer,
og da han var gaet videre og de mange Tilskuere
gjorde Tilroyn lidt besværligere, saa foer da ogsaa
Klassen som varendt over sin Mages Part, som
dems ganske taalmodig gav Slip paa, og stod
kjerligt og stikkede den grædige Klerre, saalenge
han spiste. Er Mandene dog ikke nogle Anæer, er
Grundskjætet selv: det vilde Dyr ikke grædig.